

سال سیزدهم، شماره ۵۴، پاییز ۱۳۹۳

خبرنامه

انجمن حشره‌شناسی ایران

سخنی با اعضای محترم

با سلام و آرزوی سلامت و موفقیت برای تک تک اعضای محترم انجمن حشره‌شناسی ایران، اینک پنجاه و چهارمین شماره‌ی خبرنامه تقدیم می‌شود. در این شماره نیز مانند شماره‌های قبل، اخبار انجمن، اخبار پژوهشی و پاره‌ای اخبار حشره‌شناسی از ایران و جهان ارائه شده است. ستون مربوط به ملاحظاتی در انتشارات علمی، به ذکر منابع اولیه و ثانوی در انتشارات اختصاص داده شده و در نهایت نیز به نشریات و کتاب‌های رسیده به انجمن پرداخته شده است.

در اینجا نیز مانند همیشه یادآوری می‌شود که ادامه‌ی چاپ خبرنامه و به‌ویژه بخش‌هایی مانند اخبار پژوهشی، معرفی گروه‌های حشره‌شناسی و گیاه‌پزشکی و همچنین فهرست پایان‌نامه‌های دکتری دفاع شده، تنها در صورت ارسال مطالب از طرف شما خوانندگان محترم و دانشگاه‌ها امکان‌پذیر می‌باشد. از این رو، خواهشمند است مطالب را به آدرس الکترونیکی info@entsociran.ir برای چاپ در خبرنامه ارسال فرمایید.

با سپاس - دبیر خبرنامه

اخبار انجمن (آرمان آوند فقیه، دبیر انجمن حشره‌شناسی ایران):

■ شروع به کار بیستمین دوره‌ی فعالیت انجمن حشره‌شناسی ایران. بیستمین دوره‌ی انجمن حشره‌شناسی ایران از شهریور ماه

سال جاری شروع به فعالیت نمود و از آن تاریخ تاکنون، هیأت مدیره‌ی جدید انجمن، چهار جلسه‌ی ماهانه برگزار نموده‌است. ■ ارتقاء رتبه‌ی انجمن حشره‌شناسی ایران در سال ۱۳۹۳. بر اساس رتبه‌بندی انجمن‌های علمی کشور و به دنبال تلاش‌های نوزدهمین دوره‌ی هیأت مدیره انجمن حشره‌شناسی ایران، امتیاز انجمن از ۶۲۵ در رتبه‌ی B در سال ۱۳۹۲، به ۷۶۵ در همان رتبه در سال ۱۳۹۳ ارتقا یافت. امید است که با همکاری و مشارکت بیش از پیش اعضای محترم انجمن، روند افزایش رتبه‌ی انجمن حشره‌شناسی ایران را همچنان شاهد باشیم.

■ تصویب آئین‌نامه‌ی شاخه‌های انجمن حشره‌شناسی ایران. در تاریخ چهارم آذر ماه سال ۱۳۹۳ آئین‌نامه‌ی شاخه‌های انجمن حشره‌شناسی ایران با هفت ماده و ۳۰ بند به تصویب هیأت مدیره انجمن حشره‌شناسی ایران رسید که متن آن در وبگاه انجمن قرار گرفته است. بر اساس این آئین‌نامه، اعضای محترم انجمن بسته به محل سکونت و اشتغال، در هفت شاخه‌ی انجمن قرار می‌گیرند. شاخه‌های انجمن به ترتیب حروف الفبا عبارتند از: شاخه‌ی آذربایجان شامل استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل و زنجان. شاخه‌ی خراسان شامل استان‌های خراسان جنوبی، خراسان رضوی و خراسان شمالی. شاخه‌ی خلیج فارس شامل استان‌های بوشهر و خوزستان. شاخه‌ی زاگرس جنوبی شامل استان‌های چهارمحال و بختیاری، فارس و کهگیلویه و بویراحمد. شاخه‌ی زاگرس شمالی شامل استان‌های ایلام، کردستان، کرمانشاهان، لرستان و همدان. شاخه‌ی مرکزی شامل

استان‌های اصفهان، سمنان، قزوین، قم، مرکزی و یزد. شاخه‌ی مکران شامل استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمان و هرمزگان. شاخه‌ی هیرکانی شامل استان‌های گلستان، گیلان و مازندران. درضمن استان‌های تهران و البرز به عنوان استان‌های ستادی انجمن حشره‌شناسی ایران منظور شده‌اند.

بر اساس این آئین‌نامه فراخوان انتخاب هماهنگ‌کنندگان و مسؤولان شاخه‌ها از تاریخ ۱۵ آذر سال ۱۳۹۳ در وبگاه انجمن حشره‌شناسی قرار گرفت که مهلت اعلام نامزدی اعضای محترم در اول دی‌ماه ۹۳ خاتمه یافت. امید است فعال شدن شاخه‌های انجمن حشره‌شناسی ایران؛ موجبات ارتقا هر چه بیشتر علوم وابسته به حشره‌شناسی و همچنین مشارکت هر چه بیشتر اعضای انجمن را فراهم سازد.

■ **برگزاری کارگاه آموزشی.** از تاریخ ۲۴ لغایت ۲۶ آذر ماه ۱۳۹۳ کارگاه آموزشی سه روزه با عنوان "آموزش اصول رده‌بندی و نحوه‌ی تهیه‌ی اسلاید میکروسکوپی از شپشک‌های گیاهی" با شرکت تعدادی از اعضای انجمن حشره‌شناسی ایران در بخش تحقیقات رده‌بندی حشرات، موسسه تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور برگزار شد. خانم مهندس معصومه مقدم مدرس این کارگاه آموزشی بودند (عکس زیر).

■ **ملاقات با خانواده‌های زنده‌یادان مهندس فرحبخش و دکتر رجبی.** در چهارمین جلسه‌ی هیأت مدیره انجمن حشره‌شناسی ایران که در تاریخ چهارم آذر ۱۳۹۳ برگزار شد، با دعوت هیأت مدیره‌ی انجمن، جناب آقای بهرام فرحبخش فرزند زنده‌یاد مهندس قدرت‌اله فرحبخش و سرکار خانم دکتر لاله رجبی و جناب آقای مهندس کاوه رجبی فرزندان زنده‌یاد دکتر غلامرضا رجبی در فضایی صمیمانه در جلسه حضور یافتند. در این جلسه از آن دانشمندان فقید تجلیل به عمل آمد و جناب آقای بهرام فرحبخش مبلغی را به انجمن اهدا نمودند تا به مصرف مراسم اهدای جوایز دانشجویی انجمن رسانده شود. فرزندان زنده‌یاد دکتر رجبی نیز در این جلسه پیشنهاد اهدای جایزه برای پژوهش کاربردی برتر حشره‌شناسی را مطرح نمودند که امید است در آینده امکانات این مهم نیز فراهم شود. هیأت مدیره‌ی انجمن حشره‌شناسی ایران مراتب سپاسگزاری خود را از حمایت‌های معنوی و مالی این عزیزان اعلام می‌نماید.

اخبار پژوهشی

■ **گزارش گونه‌ی جدید زنبور از ایران.** گونه‌ی *Ooencyrtus ferdowsii* Ebrahimi and Noyes به عنوان پارازیتوئید تخم *Osphranteria coerulescens* Redth روی بادام از فردوس توسط همکاران مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی و همچنین حفظ نباتات خراسان جنوبی جمع‌آوری و به عنوان گونه‌ای جدید به نام فردوسی شاعر بزرگ ایرانی نام‌گذاری و توصیف شد و در مجله *Zoology in the Middle East*, 2014 (متنشر <http://dx.doi.org/10.1080/09397140.2014.985503>) شد. (ابراهیم ابراهیمی، موسسه‌ی تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور)

چند خبر

عصر برنز در غارها به چاپ رسانید. شاید همین علاقه‌ی وی به تاریخ کهن بوده باشد که وی را در اواخر عمر خود در نوروز ۱۳۹۲ (۲۰۱۳ میلادی) به ایران کشانید. وی در آگوست ۲۰۱۴ در ابتدای دهه‌ی هشتم زندگی خود بدرود حیات گفت. (فربیا مظفریان، موسسه‌ی تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور)

هانی عبدالنور به همراه همسرش در اصفهان (۲۰۱۳)

■ تقدیر از محقق برتر کشور توسط ناشر Elsevier. به مناسبت دهمین سالگرد معرفی محصول Scopus، ناشر Elsevier برنامه‌ی ویژه‌ای با حضور معاونین و مدیران وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت و آموزش پزشکی و برخی از مدیران عالی دانشگاه آزاد و سایر مراکز تحقیقاتی و پژوهشی کشور برگزار نمود که طی آن جناب آقای دکتر یعقوب فتحی‌پور، حشره‌شناس و استاد دانشگاه تربیت مدرس به عنوان محقق برتر کشور انتخاب و با تقدیم لوح از طرف مسؤول ناحیه‌ای Elsevier BV از ایشان تقدیر شد.

■ درگذشت پروفیسور هانی عبدالنور، حشره‌شناس لبنانی. اکنون که در پشت میز کار خود در دانشکده‌ی علوم دانشگاه لبنان (بیروت) نشسته‌ام، به آنچه تاکنون گذشته و در آینده خواهد آمد می‌اندیشم. به تازگی در سن ۶۵ سالگی بازنشسته شده‌ام...

هانی عبدالنور، حشره‌شناس فرانسوی زبان لبنانی، در سال ۱۹۴۳ در کامرون متولد شد. وی فعالیت‌های حشره‌شناسی خود را در دهه‌ی ۱۹۶۰ با مطالعه‌ی راسته‌ی Strepsiptera و خانواده‌ی Dryinidae (Hymenoptera) به عنوان پارازیت‌های زنجرک‌ها در فرانسه آغاز نمود و در بازگشت به لبنان، تحقیقات خود را بر تاکسونومی و گاهی اکولوژی زنجرک‌ها متمرکز ساخت و به عنوان یکی از سرشناس‌ترین متخصصین زنجرک‌های خانواده‌ی Cicadellidae شناخته شد. او همچنین در کنار این فعالیت‌ها، و به گفته‌ی خودش در "یک بازی حشره‌شناسی که چندین دهه به آن پرداخته بودم" به فعالیت‌های باستان‌شناسی نیز اشتغال داشت. او در شرح حالی که در سال ۲۰۰۸ در مجله‌ی *Antenna*, 32: 80-81 (2) در آستانه‌ی بازنشستگی به رشته‌ی تحریر درآورد، به کشف کتیبه‌های رومی در حین جمع‌آوری زنجرک‌های لبنان اشاره نمود که نتایج مطالعه‌ی آن‌ها را به همراه بررسی بقایای

ملاحظات در انتشار مقالات

ضرورت و چگونگی ذکر منابع ثانوی در انتشارات علمی (secondary source citation): گاهی در مرور منابع و انتشارات گذشتگان به مطالبی برخورد می‌کنیم که از قول منبع دیگری ذکر شده و بسیار مرتبط و هم‌سو با موضوع تحقیق ما می‌باشد. سؤال این است که چنین مطالبی به چه صورتی بایستی در انتشارات ذکر شوند. در چنین مواردی، منبعی که مطلب از آن نقل شده به عنوان منبع اصلی یا اولیه و منبعی که مطلب مورد بحث در آن یافت شده، منبع ثانوی نامیده می‌شود. متأسفانه بسیاری از نویسندگان (اغلب غیرحرفه‌ای) در برخورد با چنین مواردی، بدون ذکر منبع مورد استفاده (منبع ثانوی) مطالب را به‌طور مستقیم به منبع اولیه رجوع می‌دهند. ناگفته پیداست که این کار علاوه بر رعایت نکردن موارد اخلاقی در ذکر منبع مورد استفاده، منجر به تکرار اشتباهات احتمالی نویسنده‌ی منبع ثانوی می‌شود. Timothy McAdoo، متخصص و استاد سبک APA در نوشتن علمی، با رجوع به فصل ۱۰-۷، کتاب *Publication Manual of the American*

مجله جنگل ایران (نشریه علمی-پژوهشی انجمن جنگلبانی ایران)، ۱۳۹۳ (۶): ۲.

شوخی حشره‌شناسی

خانم Benita L. Epstein کاریکاتورست آمریکایی ساکن کالیفرنیا است. وی پیش از اشتغال به این حرفه، مدارک کارشناسی و کارشناسی ارشد خود را در رشته‌ی حشره‌شناسی به‌دست آورد و در حال حاضر، علاوه بر فعالیت‌های هنری، در کنار همسرش به تحقیقات اکولوژیک در جزایر جهان مشغول است.

*"If our lifespan is only a day
I'm having a cigarette."*

همکاران ما در این شماره

مهندس علی پازوکی

خبرنامه‌ی انجمن حشره‌شناسی ایران:

دبیر خبرنامه: دکتر فریبا مظفریان
زیر نظر هیأت مدیره‌ی انجمن حشره‌شناسی
ایران
تایپ و صفحه‌آرایی: مهندس تندیس
عبداللهی
نشانی: تهران، خیابان یمن، مؤسسه‌ی
تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور، واحد ۲،
ساختمان موزه، انجمن حشره‌شناسی ایران،
صندوق پستی ۳۳۱-۱۹۶۱۵
تلفکس: ۰۲۱-۲۲۴۲۷۰۳۷

Psychological Association, Sixth Edition. ثانوی را به عنوان گرایش دانشجویان سال اول معرفی کرده است. وی به شدت بر لزوم ردیابی و مطالعه‌ی منبع اولیه تأکید می‌کند و خاطرنشان می‌سازد که بررسی منابع اصلی در یک مقاله، برای یک خواننده‌ی آشنا با موضوع تحقیق، شاخص درک غیر سطحی نویسنده از موضوع تحقیق است. در عین حال در مواردی مانند خارج از چاپ بودن منبع اصلی و یا رجوع دادن منبع ثانوی به مکاتبات و یا مذاکرات شفاهی، دسترسی به منبع اصلی (کتاب خارج از چاپ، مذاکرات و نامه‌ها) امکان‌پذیر نیست. به عقیده‌ی وی در این صورت، منابع اصلی بایستی با استفاده از منابع ثانوی به صورت زیر ذکر شوند:

In his e-mail, Smith argued that asynchronous line dancing would be the next Internet meme (as cited in Jones, 2010). Siegler and Ellis (1996) study (as cited in Burton, Westen, & Kowalski, 2009) stated that children most often fail when conservation tasks are unfamiliar and the answer is quantitative.

در عین حال وبگاه Online Writing Center متعلق به دانشگاه Walden، با ارائه‌ی مثال زیر، ذکر تاریخ انتشار را برای منبع اولیه غیر ضروری می‌داند:

According to Culver (as cited in Jones, 2009), learning APA "can be tough, but like any skill, it just takes practice" (p. 23). In addition, the mastery of APA increases an author's chance of scoring well on an assignment (Culver, as cited in Jones, 2009).

(فریبا مظفریان، موسسه‌ی تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور)

نشریه‌ها و کتاب‌های تازه رسیده به انجمن:

- Alexanor, 2013 (26): 1-4.
- Arquivos de Zoologia, 2014 (45): 1.
- Atalanta, 2014 (45): 1-4.
- Entomologica Fennica, 2014 (25): 3.
- Malichy, H. (2014) Lebensräume von Köcherfliegen (Trichoptera). Denisia 34. 280 pp. Landesmuseum. Mitteilungen, 2014 (104) & Supplement.
- Nachrichten des Entomologischen Vereins Apollo, 2014 (35): 1-3.
- Nachrichtenblatt, 2014 (63): 1-4.
- Papéis Avulsos de Zoologia, 2014 (54): 1-14.
- Proceedings of the Entomological Society of Washington, 2014 (116): 3.
- Stuttgarter Beiträge zur Naturkunde A, 2014 (7)
- Tijdschrift voor Entomologie (TvE), 2014 (157): 2-3.
- Wöss, E. (2014) Süßwasserwelten. Limnologische Forschung in Österreich. Denisia 33. 508 pp. Landes Museum.